

Nr 307

Av herr **Ohlon**, om skattefrihet för stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete.

Den genom testamente av den 26 mars 1920 inrättade stiftelsen "Clara Lachmans fond för befrämjande av den skandinaviska samkänslan" har till uppgift att ekonomiskt stödja åtgärder som är ägnade att främja den skandinaviska samhörigheten. För att markera och garantera det inter-nordiska ändamålet har i stiftelseurkunden bestämts att i stiftelsens styrelse skall ingå såväl svenska som danska och norska undersåtar. Stiftelsens kapitaltillgångar är vidare till olika delar placerade i Sverige, Danmark och Norge.

Styrelsen har sitt säte i Göteborg. Stiftelsen är därför att anse som svensk och beskattas enligt svensk lag.

Från stiftelsen har sedan dess tillkomst utdelats ett sammanlagt belopp, som omräknat till danska kronor utgör omkring 2 000 000 d. kr. För närvarande utdelas årligen till personer och sammanslutningar ett belopp motsvarande 60 000—70 000 danska kronor. Den ger sålunda ett icke oväsentligt ekonomiskt bidrag till det nordiska samarbetet. Dess möjligheter skulle i väsentlig grad ökas om stiftelsen befriades från skattskyldigheten. Det sammanlagda skattebeloppet för stiftelsen utgjorde enligt senaste taxering 21 191 kronor, varav 8 512 kronor i kommunal inkomstskatt.

Frågan om den årliga beskattningen av stiftelsens inkomst och förmögenhet har varit föremål för ingående undersökning redan vid tiden för dess tillkomst och rättegång härom har förts till högsta instans. Regeringsrätten har i utslag år 1929 enhälligt fastslagit att stiftelsen icke lagligen kan anses frikallad från skattskyldighet. Det har vidare övervägts att flytta stiftelsens domicil till Danmark. Styrelsen har dock ansett att övervägande skäl talat för att behålla den i Sverige.

För att ytterligare belysa stiftelsens ändamål bör anföras, att testamenteratorn i stiftelseurkunden, vilken intagits i fondens reglemente, som exempel på åtgärder, vilka kan erhålla stöd från fonden, särskilt nämnt följande:

beredande tillfälle åt personer, tillhörande något av de skandinaviska länderna, att lära känna inrättningar och förhållanden i något av de andra länderna eller att där idka studier vid skolor eller universitet,

spridande — genom utgivande av publikationer eller på annat sätt, som må finnas lämpligt — av upplysning om de skandinaviska ländernas och folkens förhållanden samt betydelsen av deras sammanhållning,

stödjande av det skandinaviska samarbetet på alla de områden, där sådant må finnas nyttigt och ändamålsenligt.

Enligt gällande bestämmelser i kommunalskattelagen (53 §) och förordningen om statlig inkomstskatt (7 §) är vissa stiftelser befriade från skattskyldighet. Till dessa hör stiftelser med huvudsakligt ändamål att lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller för främjande av vetenskaplig forskning. De för Clara Lachmans fond bestämda ändamålen sammanfaller som framgår av det förut anförda stadgandet i stiftelseurkunden delvis med de redan nu skattebefriade stiftelserna. Skillnaden synes vara att Clara Lachmans fond syftar till att bl. a. genom åtgärder av angivet slag främja det skandinaviska samarbetet. En justering av gällande bestämmelser i fråga om skattebefrielse för stiftelsen, så att skattebefrielsen komme att omfatta även den här särskilt diskuterade fonden — Clara Lachmans fond — samt andra liknande torde stå i god överensstämmelse med det allmänna syftemålet i de nu gällande bestämmelserna. Då regeringsrätten i särskilt utslag fastställt stiftelsens skattskyldighet, torde skattebefrielsen få åstadkommas genom författningsändring. En ändring i sådan syfte torde lämpligen ske genom ett tillägg i de båda författningsrum, som behandlar skattebefrielse för bl. a. stiftelser, nämligen dels 53 § 1 mom. e) kommunalskattelagen, dels 7 § e) förordningen om statlig inkomstskatt. Jag föreslår att ett stadgande införes i de nämnda författningsrummen med innebörd, att skattebefrielse även skall gälla *stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete*.

En ändring av här angiven innebörd i de nämnda författningsrummen skulle automatiskt befria stiftelsen från skyldigheten att erlægga förmögenhetsskatt.

Det bör slutligen framhållas att stiftelser med samma ändamål, som den här refererade Clara Lachmans fond, icke beskattas i Danmark.

Med stöd av det ovan anförda, får jag föreslå,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av gällande skatteförfattningar att stiftelse med huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete befrias från skattskyldighet, samt att vederbörande utskott med ledning av vad i motiveringen anförts måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 26 januari 1956

Sven Em. Ohlson